

természet vagy szerencse kezünkbe ád, úgy tekintjük, mint lefizetett tartozást, következésképp mintegy közönynyel fogadjuk; ellenben a rosszat igaztalanul tartjuk s békétlenül boszankodva fogadjuk. Fontenelle.

Az utókor által nyújtandó állapotok úgy esnek a szerencse szélszélei alá, mint a jelenkoriak. Fontenelle.

Ha az ember saját állapotába tudna vonulni, nem lenne sem nagyravágyó, sem irigy, élhetne békében; de nem a jelenben szoktunk élni, óhajtasaink és reményeink untalan visznek a jövő felé. Lambert örgrófné.

Állhatatosság. Állhatatlanság.

Az állhatatosság ritka erény, de az a nőknél éppen hiányzik. Petrárka.

Állhatatlan léleknek a tudomány rosszul szolgál. Beranger. Szeretőt lehet cserélni, de házastársat nem. Corneille P.

Közli: **Kiss Mihály.**

IRODALMI ÉRTESEITŐ.

Dobos János eddig kiadatlan műveire előfizetést hirdet fia, Dobos László szalk-szentmártoni ev. ref. lelkész. Egyelőre négy kötetet fog közrebocsátani. I. köt. közönséges vasárnapi tanítások az újabb időből; II. köt. ünnepek; III. köt. közönséges vasárnapi tanítások a régibb időből; IV. köt. azok az egyházi beszédek, melyek az 1847/8-ki országgyűlés alkalmával mondtak. Előfizetési ár kötetenként 1 frt 50 kr. Az előfizetés mind a 4 kötetre kötelező azzal a könnyebbitéssel, hogy egyszerre csak egy kötet ára küldendő be. Az első köteté előre, a másodiké az első kötet vétele után és így tovább. A kötetek három havi időközben jelennek meg. — Dobos Jánost lelkészársaink Homiliáiból sokkal jobban ismerik, mintsem hosszasan kellene ajánlgatnunk, s hiszük is, hogy a kitűnő prot. író műveit pártolásban fogják részesíteni. Az előfizetés Dobos László ref. lelkésznek Szalk.-Szt.-Mártonra (Pestmegye) küldendő.

„A házassági elválás joga Magyarországon és Erdélyben“ gyakorlati használatra az elválásból eredő személy- és vagyoni jogi kérdésekben s az egyházi és világi bíróságok elé tartozó válóperekben, különös tekintettel a magyar kir. curia gyakorlatára — című munka jelent meg közelebbről. Irta Stehlo Kornél köz- és váltóügyvéd. Budapest, 1885. XV. 248. l. Ára 2 frt 40 kr. E műre, mely az unitárius egyház váloperi eljárásával is foglalkozik, jövő füzetünkben egy szakavatott tollból bővebb reflexiókat fogunk közleni.

„Az új kori philosophia keletkezése, különös tekintettel Descartes rendszerére, bírálati szempontból“ cím alatt Barabás Ábel abrudbányai unitárius lelkész s okl. tanár terjedelmesebb értekezést irt. Megjelent Kolozsvárt, 1884. 57. l.

Szilágymegye térképe. Borbély Sámuel zilani kép. tanár korábban megjelent Szilágymegye földrajza című művéhez kiegészítésként Szilágymegye jól sikerült térképét adta ki.

Régi Magyar Könyvtár. Irta Szabó Károly, a m. t. akadémia r. tagja és a kolozsvári egyetem rendes tanára. Ezelőtt hat évvel „Régi magyar könyvtár“ czim alatt Szabó Károly kitünő bibliographusunk egy vaskos kötettel lepte volt meg a magyar tudományos világot. E mű, feladatához hiven, özszeállította az 1531—1711-ig megjelent magyar nyomtatványok czimjegyzékét. Azonban korántsem tekintendő czimjegyzéknek a 751 oldalra terjedő mű, mivel az azonkívül, hogy minden műnek keletkezése helye és körülményei felől teljes felvilágosítást ad, egyszersmind megírja a művek terjedelmét, meg azt, hogy melyik mű hol és mily alakban található, s a mi különös becsét kölcsönöz az egésznek, azt is, hogy az illető könyvet kik és mi czélből nyomatták, s hogy használták. Az első kötet összesen 1793 czimet tartalmaz, vagyis azt az érdekes felvilágosítást adja, hogy a reformatio első két százában a magyar irodalom igen tekintélyes mennyiségű és hasonló minőségű művet produkált. A második kötet, mely ez évben jelent meg szintén az akadémia kiadásában, a hazánkban nem magyar nyelven 1507- (illetőleg 1473) től 1711-ig megjelent nyomtatványok czimjegyzékét tartalmazza. E kötetbe összesen 2453 czim van felvéve, a mi a magyar nyelven megjelentekét meghaladja ugyan, de a figyelmes vizsgáló azonnal észre fogja venni — mondja a tudós szerző előszavában — hogy a XVI., XVII. század magyar irodalma, az egyes munkák terjedelmét, fontosságát, tudományos értékét és a korra gyakorolt hatását tekintve, hasonlíthatatlanul magasabban áll a hazai nem-magyar nyelvű irodalomnál, melynek mivelői közt olyan képzettségű, olyan roppant munkásságú és nagyhatású írókkal, kik egy Heltai Gáspárral, Dávid Ferenczcel, Melius Péterrel, Tegel di Miklóssal, Pázmány Péterrel, Szenczi Molnár Alberttel stb. vetekedhetnének, az egy Honter Jánost kivéve, nem találkozunk.” Ehez még hozzá kell vennünk azt is, hogy mióta az első kötet megjelent, azóta még körülbelül 306 magyar nyomtatványnak jöttek nyomára. E két kötetes óriási munka értékét alig lehet megbecsülni s a kitünő tudós valódi hálaára kötelezte le vele irodalmunkat. Mi reméljük, hogy munkájának folytatását fogjuk látni, mire Isten segítse.

Szives kérelem.

A főiskolai könyvtárba több kegyes hitrokon buzgóságából az idők folytán igen tekintélyes gyűjtemény került össze az unitárius nyomtatványokból és kéziratokból, azonban kivált az utóbbiakból még sok hiányzik, a mi hiveink birtokában itt-ott elszórtan megtalálható lehet. Különösen Máté Elek és Benczédi Márton szorgalmas másolók gyűjteménye valahol a vidéken kell hogy legyen. Ugyanazért tisztelettel felhivom egyházunk tagjait és különösen a lelkész urakat, hogy ha vagy egy ily gyűjteményre akadnak, azt a könyvtár számára megszerezni vagy megszerezhetőségéről engemet értesíteni sziveskedjenek. Kérem továbbá, hogy a koronként kiadott szomorujelentések, halotti beszédek és életrajzok egy-egy példányát sziveskedjenek a könyvtár számára megküldeni. Remélem, hogy egyházunk történelmét érdeklő eme szives kérelmem visszhangra fog találni.

Kolozsvárt, 1885. ápril 25.

Boros György tanár,
mint a főiskola könyvtárnoka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Püspöki vizsgálat. Főt. Ferencz József püspök ur f. évi márt. 9-én a budapesti ekkleziában hivatalos vizsgálatot tartott. Az isteni tiszteletet a helyb. lelkész, Derzsi Károly végezte az ág. hitvallásuk Deák-téri imatermében, hova a hívek nagy számban gyűltek össze. Ezután a főt. püspök ur a szószékre lépve, üdvözölte híveit. Szeretettel köszöntötte őket, kik oly távol vannak az unitárius egyház központjától, de a kikkél azért a hitbuzgóság erénye a legreményteljesebben nyilatkozik. Jól esett kijelentenie, hogy két év előtti egyházlátogatása óta kifejtett munkásságukat megnyugtatónak találja. A hit, remény és szeretet igéivel szólott hozzájuk, mint a melyek alapjai az egyéni és társadalmi boldogságnak. S felfejtve e keresztény erények mibenlétét, beszédét a következőleg végezte: „Boldog leszek, ha meggyőződöm arról, hogy a ti egyházközségek ezen erényeknek, e kincseknek erős vára s ti azoknak hiv őrei vagytok. És boldogok vagytok ti is, ha azokkal ékeskedtek, ha hitetek szilárd az egy Istenben, reményetek erős a jövőben és szeretet sugárik ki minden tetteitekből. Adja Isten, hogy főpásztori szavam a ti buzgóságtokat, kegyességeket és vallásosságtokat, hazafiságtokat, szóval egyházi és világi erényeiteket fokozni birták legyen. Istennek áldása maradjon rajtatok.“ Ezután a tanácssteremben kezdetét vette a vizsgálat, melynek megható momentuma volt, midőn a püspök ur ama kérdésére, hogy a budapesti hitközség lelki szükségét pótol-e és az eredmény jutalmazza-e azokat az áldozatokat, melyeket az egyház fentartása igényel — Hajós János főgondnok felelt, szép vonásokban ecsetelvén a kis egyházközség tagjainak testvéri szeretetét és hitbeli buzgalmát, kijelentve, hogy a kérdésre csakis igenlő választ adhat. Az egyházközség ügyei s irományai a legjobb rendben találtattak; a vallásos oktatás rendszeresen folyt; a templomépítés ügye előhaladt; a pénztár pontosan kezeltetett, mikért a püspök ur elismerését nyilvánította az egyházközség hivatalnokai s egész kebli tanácsa iránt. Örömmel tapasztalta a főt. püspök ur azt is, hogy a gyűjtést a templomépítésre erőlyesen folytatják, s különösen dr. Székely Ferencz buzgólkodása nagyobb összegeket hozott be e célra. Ez alkalommal megejtetett a kebli tanács megújítása is, megválasztatván főgondnoknak Hajós János, algondnoknak Bedő Albert, jegyzőknek M. Farkas Sándor és Becsák János,